

Til: Stortingets energi- og miljøkomité

Kopi til: Stortingets finanskomité

13.10.2023

Klimaendringene krever økt satsing på forebygging av naturskader

Klimaendringene rammer Norge med økt risiko for liv og helse, tap av matproduksjon og skader på infrastruktur og eiendom. Dette påvirker næringsvirksomhet og verdiskapning. For å tilpasse oss klimaendringene, er vi nødt til å prioritere og trappe opp det forebyggende arbeidet.

Etter ekstremværet «Hans» i høst har forsikringsselskaper hittil registrert 10 000 skader på bygninger, innbo og tomter. Foreløpige anslåtte kostnader er rundt 1.8 milliarder kroner, i tillegg kommer skade på matproduksjon, infrastruktur, skog og statlige bygg. De store samfunnsøkonomiske kostnadene viser hvor viktig det er å verne om samfunnskritiske ressurser som elver, vassdrag og matjord.

Forebygging er en viktig del av svaret på utfordringene klimaendringene medfører. Behovet for flom- og skredsikring i Norge er imidlertid stort. For å lykkes i arbeidet med å skape et klimarobust samfunn må derfor tilskuddene til forebyggende tiltak og støtrelsen på fagmiljøene økes betraktelig.

I 2021 anslo NVE etterslep på rundt 85 milliarder kroner for å sikre eksisterende bebyggelse mot naturskade. Tempo på det forebyggende arbeidet må økes, og det er viktig å forebygge der den samfunnsøkonomiske gevinsten er størst. Gjerdrumutvalget la til grunn i NOU 2022:3 at de samfunnsøkonomisk lønnsomme tiltakene ville utgjøre ca. halvparten av de 85 milliarder kronene. Utvalget foreslo derfor å øke de årlige bevilgningene til NVE fra dagens 300 millioner til 1,5 milliarder kroner for å sikre eksisterende bebyggelse mot naturfare.

En forutsetning for å sikre trygge lokalsamfunn, er klarhet i roller og ansvar. Det er nødvendig med god samhandling på tvers av etater, kommuner og stat. Tilgjengelig data må utnyttes bedre for arealplanlegging og prioritering av sikringstiltak. NVE har tidligere pekt på at det over tid er behov for å bygge opp kompetanse og kapasitet i NVE, blant annet mer til arealplanoppfølging og veiledning i tiltaksanalyser. Knyttet til NVEs regionskontorer, vil dette også være et viktig bidrag til kommunenes tilgang på relevant kompetanse og økt kapasitet i arealplanleggingen. Kompetanse er avgjørende for å hindre at byggetiltak blir planlagt og iverksatt i utsatte områder. Det er også nødvendig med tilstrekkelig faglig kapasitet for å få gjennomført nødvendige sikringstiltak.

Vi ber regjeringen og Stortinget om midler til en opptrappingsplan for styrking av statens fagmiljøer innen forebygging av naturskade og klimatilpasning i statsbudsjettet for 2024. Det er behov for økte midler til NVEs arbeid med flom- og skredsikring, en styrking av ressurser og kompetanse hos NVE og økt støtte til arbeidet med klimatilpasning i norske kommuner.

Med vennlig hilsen

Kari Orlud Moen, administrerende direktør Finans Norge

Gunn Marit Helgesen, styreleder i KS

Morten Ingebrihtsen Wedege, forbundsleder Naturviterne

Sigrid Hjørnegård, generalsekretær i Norges Bondelag

Ragnhild Aalstad, direktør Norsk Vann

Kirsti Kierulf, administrerende direktør, Norsk Kommunalteknisk Forening

Liv Kari Skudal Hansteen, administrerende direktør Rådgivende Ingeniørers Forening

Øivind Brevik, administrerende direktør Samfunnsbedriftene

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift